

1. Obiekt

630/5 Pawilon ogrodowy zwany „Domkiem Chińskim”

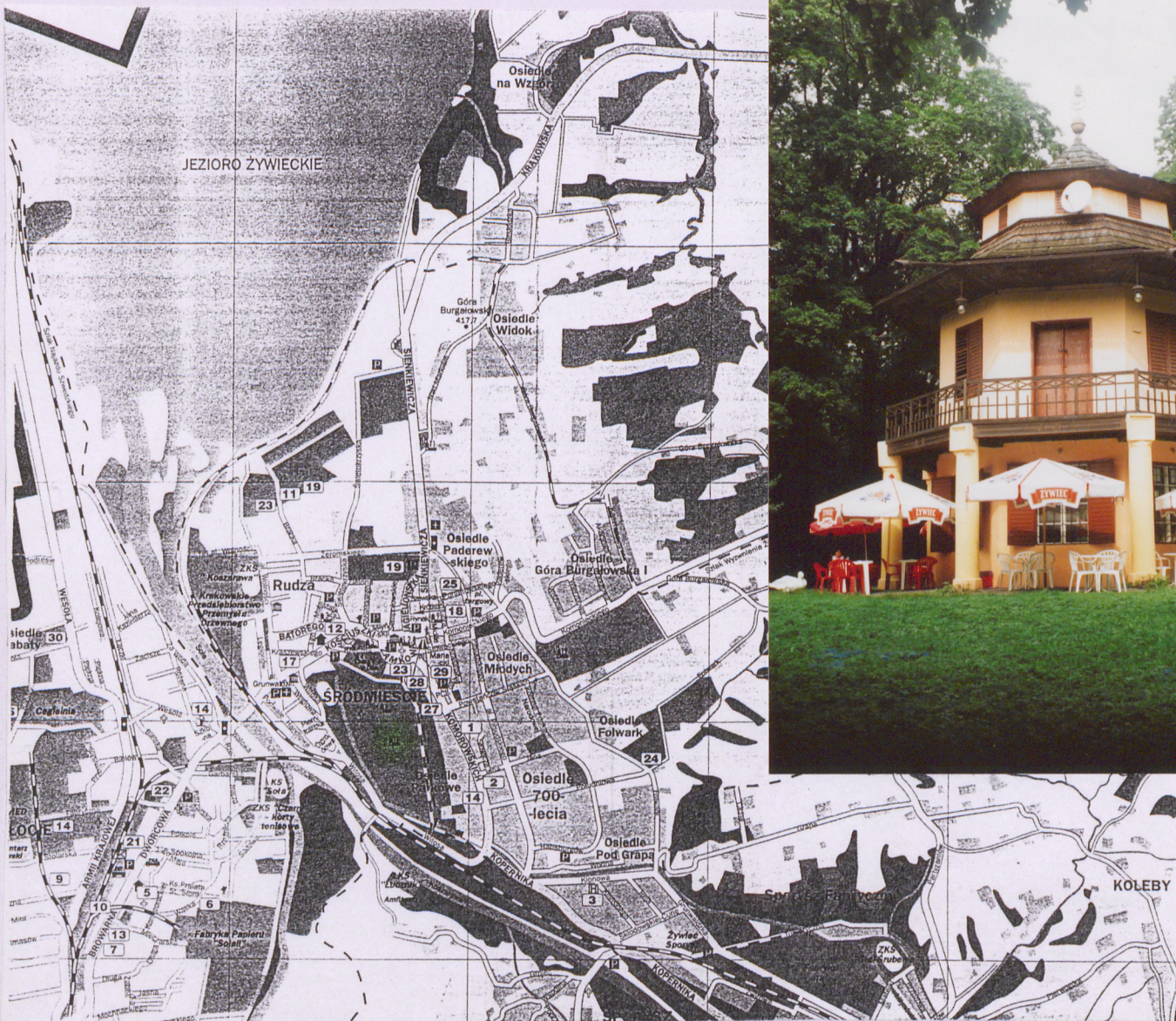
2. Czas powstania

2 poł. XVIII w.

3. Miejscowość

ŻYWIEC

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres:

park przyzamkowy

nr hipoteczny : dz.nr

5. Przynależność administracyjna

województwo śląskie

powiat i gmina Żywiec

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Żywiec (Saybusch)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo krakowskie

powiat Żywiec

Własność komunalna Gminy Żywiec,
Urząd Miejski w Żywcu, ul.
Powstańców Śl. 9

9. Użytkownik i jego adres

j. w.

10. Rejestr zabytków

Nr A- 487/87, 25.02.1987 r. W ramach parku
przyzamkowego

SYTUACJA:

Pawilon posadowiony w centrum parku przyzamkowego (dawnego angielskiego ogrodu, na wyspie, w kier. pd od budynków zamkowych. Wyspa dostępna dwoma mostkami.

Murowany z cegły i potynkowany, na rzucie 8-boku, piętrowy. Na parterze i na piętrze po jednym pokoju nakrytym sufitem. Stropy drewniane. Na zewnątrz, ponad parterem drewniany balkon, obiegający dookoła całą budowlę, wsparty na 8 murowanych kolumnach, ustawiony na liniach wierzchołków ośmioboku, dostępny za pomocą drewnianych schodów zewnętrznych. Dach 8 boczny, z szerokim okapem, złożony z dwóch kondygnacji lekko wklęsłych, przedzielonych pionowymi ściankami, kryty gontem. W ściankach między dachami okienka z żaluzjami.

Na szczycie dachu kula, a nad nią w wieńcu liściastym herb Wielopolskich Starykoń założycieli ogrodów. Okna prostokątne zamknięte drewnianymi żaluzjami. Na każdym narożniku dachu w obu kondygnacjach niegdyś były zawieszone drewniane lampiony. Rynny zakończone 4-remą wodorzygaczami w kształcie smoczych głów. Na każdej kondygnacji po 7 okien i wejście.

Elewacja w kolorze żółtym. Podłogi w izbach obu kondygnacji z desek

Obecnie w pawilonie zlokalizowana jest letnia kawiarenka.

INSTALACJE: wod-kan (własny zbiornik ścieków), elektryczna

Początkowo na południe od Starego Zamku rozciągał się kwatrowy ogród „włoski”. W latach 1712-15 w części pn. obecnego terenu zajmowanego przez park założono ogród geometryczny znany z planu z ok. 1800 r.

W 2 poł. XVIII w. Wzniesiono altanę zw. Domkiem chińskim. W 1 poł. XIX w. ogród o układzie geometrycznym przekomponowano na romantyczny park krajobrazowy z malowniczo wijącymi się ścieżkami, kanałem i sztucznie utworzoną wyspą, na której znalazł się domek chiński.

Rozplanowanie parku w tym okresie widoczne na planie katastralnym z roku 1844. W 2 poł. XIX w. park znacznie przekształcono w duchu naturalistycznym z zachowaniem dawnego układu w obrębie kanału i wyspy a także powiększono teren w kierunku pd.

Kompozycja z 2 poł. XIX w. w zasadzie zachowana do czasów obecnych.

Cechą charakterystyczną parku od XVIII w. po w. XX jest brak powiązania kompozycyjnego z zamkiem..

Na szczycie dachu kula, a nad nią w wieńcu liściastym herb Wielopolskich Starykoń założycieli ogrodów.

14. Kubatura

144 m/3

15. Powierzchnia użytkowa

24 m/2

16. Przeznaczenie pierwotne

pawilon rekreacyjny

17. Użytkowanie obecne

letnia kawiarenka

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

- 1997 remont elewacji z adaptacją wewnątrz na funkcję kawiarenki

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Pawilon zachował pierwotną formę i gabaryty. Z czasem zatracono drobne elementy wystroju jak lampiony na narożnikach obu dachów, zmieniono stolarkę drzwiową.

Pawilon w złym stanie technicznym; elementy drewniane jak: pokrycie gontowe dachu, podbicie dachu, stolarka okienna oraz okiennice, rynny z rzygaczami.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Pilnie przeprowadzić remont konserwatorski dachu , orynnowania, stolarki okiennej.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Projekt rabat kwiatowych wokół chińskiego domku z lat po 1919 r. (Zbiory Muzeum w Żywcu).
- Plan ogrodu zamkowego ok. 1800 r.
- Plan parku zamkowego 1:1000, próba rekonstrukcji z ok. 1939 r.
- Plan ogrodu zamkowego z 1844 r. (opr. G. Ciołka-Ogrody Polskie) ok. 1800 r.
- Plan sytuacyjny starego zamku (Zbiory muzeum w Żywcu)
- Plan katastralny Żywca z 1844 r.
- Studium historyczno-urbanistyczne Żywca PKZ Kraków 1986 r.
- Stary zamek- podsumowanie wyników badań Biez-Suknarowska 1978 r.
- Karta ewidencyjna zamku „Zielona” z 1959 r.
- Decyzja wpisu do rejestru zabytków

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

plany, rysunki : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

zdjęcia fotogr. : mgr inż. arch. Marek Cempla 10.09.2001r.

miejsce przechowywania negatywów : SOZ Bielsko-Biała

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Biblioteka

- A. Komoniecki: Chronografia albo dziejopis żywiecki, Żywiec 1987 r.
- J. Szablowski: Katalog zabytków sztuki w Polsce. Powiat żywiecki. Warszawa 1951 r.
- Z.M. Okuliar: W dawnym Żywcu. Żywiec 1992 r.
- Przewodnik po kościołach żywieckich. Tow. Miłośników Ziemi Żywieckiej, Żywiec 1992 r.
- Monika Ćwikowska: Żywiec na dawnej pocztówce. Żywiec 1995 r.
- Przewodnik po zamku i parku Żywieckim Towarzystwa Miłośników Ziemi Żywieckiej 1993 r.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Zbiór fotografii archiwalnych reprodukcji. W: Żywiec w dawnej pocztówce (pkt. 22)
- Oraz zbiory starych pocztówek oraz fotografii (wraz z rysunkiem A. Komonieckiego przedstawiającym widok na zamek z 1750 r. i 1867 roku - Muzeum w Żywcu)
- Rekonstrukcja zamku z XVI w. opracowana w: J. Szablowski Stary zamek w Żywcu, Warszawa 1936 r.

27. Załączniki

Załączniki nr 1,2,3

Żywiec

Pawilon ogrodowy zwany „Domkiem Chińskim”

zdjęcia,

Mgr inż. arch. Marek Cempla 20.09.2001.

Wkładkę założył: .....

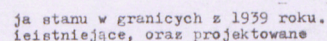
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

sytuacja,

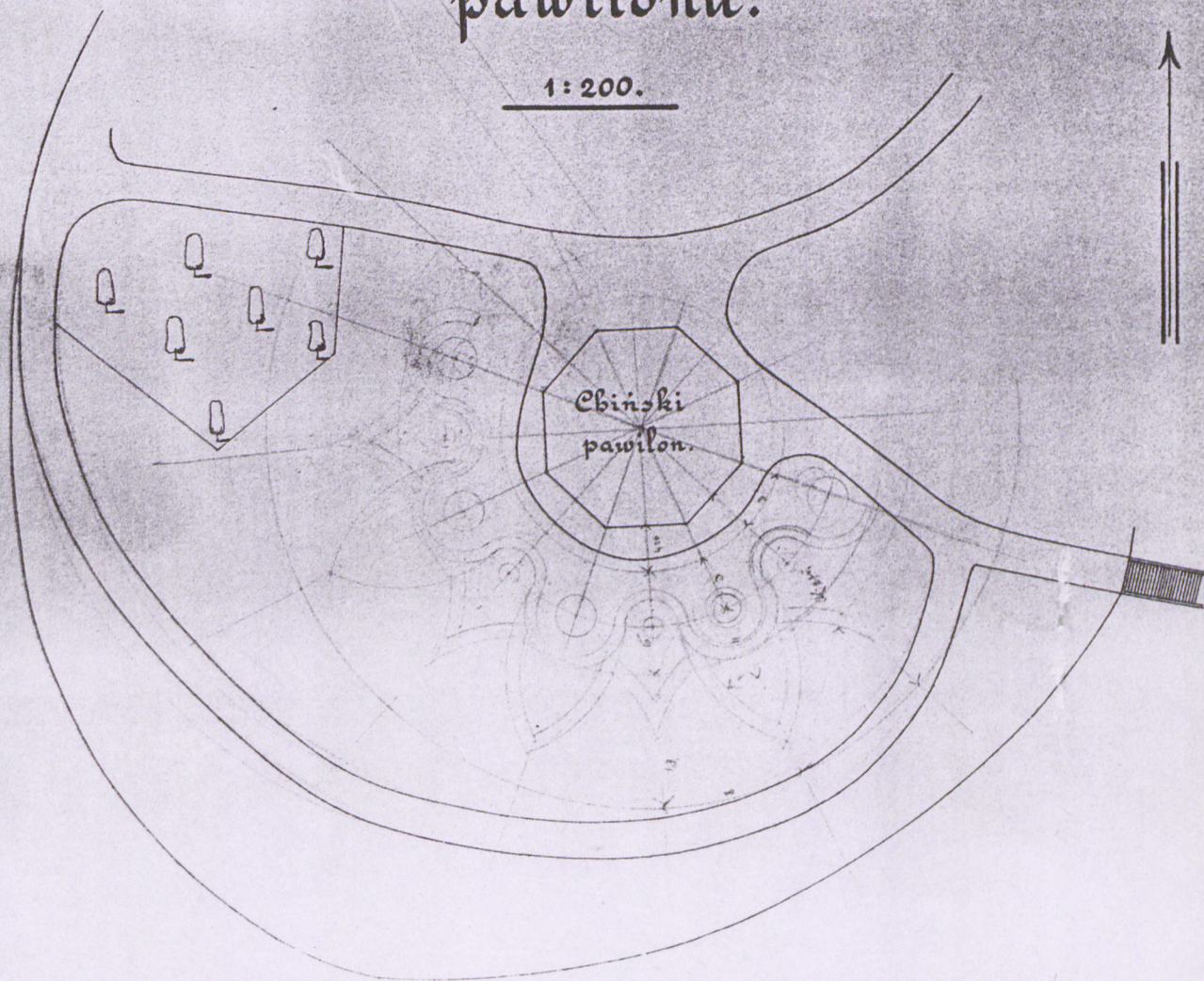

Wzór ODZ 1978 r.

Park Dóbr żywieckich.

Sytuacja koło chińskiego pawilonu.

1:200.

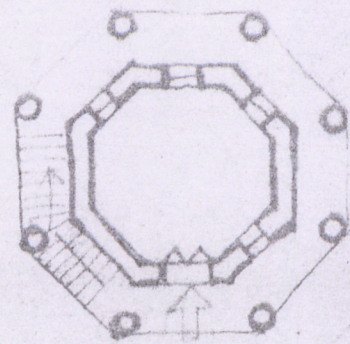

Il.nr. 28 Żywiec, park zamkowy. Projekt rabat kwiatowych wokół chińskiego domku z lat po 1919 roku. Karton, tusz, Wym: 42,5 x 44 cm. Wł.MŻ. Fot J.G.

Żywiec

Pawilon ogrodowy zwany „Domkiem Chińskim”

sytuacja, rzuty, przekroje arch.

PN →

3,0 x 4,0

1:200

Mgr inż. arch. Marek Cempla 20.09.2001.

Wkładkę założył: .....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: .....

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

